

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstejn & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiează.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cursurile supletorice învățăto-rești.

În tot anul am stăruit, ca să dăm câte un mic raport despre mișcările spre progres ale învățătorilor noștri din Archidieceșă. Mai înainte ni se pare, era mai mare interes spre progres, căci înainte cu 8—10 ani, când existau la noi așa numitele „coferințe învățătoresci” primea jurnalul nostru 20—30 de corespondințe și raporte despre acele conferințe.

Precum se știe dela conferințe am ajuns la „cursurile supletorice” așa precum există astăzi. Conferințe și cursuri supletorice totdeodată nu se puteau susține; de aceea se delătură conferințele și se introduseră cursurile supletorice.

Originea introducerii cursurilor supletorice se știe, care este. Prin an. 1871 ministeriul nostru reg. ung. de cult și instrucțiune între alte multe experimentări pe terenul învățământului a aflat de bine a introduce pentru învățători în mod deobligatoriu cursurile supletorice de mai multe săptămâni, cari cursuri aveau scopul a califica pre învățători prin prelegeri metodice și pedagogice ținute de către comisarii denumiți dintre profesori practici. Provoacă fiind și învățătorii noștri din partea ministrului de a participa la acele cursuri, n'au urmat a le cerceta, conform principiiului confesional al școlilor noastre; Consistoriul pentru învățători noștri, au introdus asemenea cursuri în mod deobligatoriu și au făcut și un regulament în obiectul acesta. S'a părut adecă lucru ușor a da conferințelor, cari erau în ființă, o extensiune mai mare modificând-se durata de timp dela 3 zile la 3 săptămâni și pertractându-se în loc de în mod conferențial, în mod de prelegere din partea unui conducătoriu.

Regimul după experiență de 2—3 ani se convinsă, că aceste cursuri sînt nepractice și fie din motivul speselor

pre mari împreunate cu susținerea lor, fie că s'a convins, că folosul practic dela ele, este pre neînsemnat, — le-a delăturat. Noi însă ținem morțiș la ele fără a ne da sama, dacă nu cumva și noi, cari avem puține mijloce de învățământ, ar trebui să le delăturăm și dacă nu cumva cu aceleași séu și mai puține greutăți și forțe aplicându-le altmintea am pute ave rezultate cu mult mai bune. Pentru a ajunge la un rezultat practic, rădimându-ne pe experiența anilor din urmă, să arătăm cum în realitate s'au arătat viața acestor cursuri.

Să luăm în privire mai întâiu scopul cursurilor supletorice, apoi mijlocele materiale recerute pentru susținerea lor.

I. Scopul cursurilor supletorice din cestiune este: a se califica învățătorii mai ales aceia, cari n'au avut ocaziune a primi totă calificațiunea formală recerută pentru învățători, dar cari pentru trebuințe neapărate s'au aședat totuși de învățători. Spre ajungerea scopului acestuia, a căru bunătate nu se pôte trage la îndoială, s'au desemnat un conducător în fie-care cerc (10 cercuri) care are să țină lecțiuni practice înaintea învățătorilor adunați. Dacă ca conducător s'ar fi orânduit bărbați de specialitate dintre profesorii seminariului din Sibiu, și dela gimnasiile noastre de bună samă că ar ave cursurile ore-care succes. Greșala (? R.) însă este, că de conducători ai cursurilor se pun tot dintre învățători, cari ori cât de practici ar fi ei în tréba lor de școlă, totuși nu sînt în stare a țină lecțiuni (prelegeri). De aici vine, că cursurile devin conferințe, adecă în loc ca unul, conducătoriu, să facă un curs sistematic într'unul sau celalalt obiect de învățământ, consulteză și și pun unul altuia fel de fel de întrebări, cari stau sau nu stau în legătură cu obiectul, de care se tracteză. Cine a asistat la 2 sau 3 cursuri de feliul acesta, va trebui să concedă, că totă lucrarea la aceste cursuri, cum

sînt ele astăzi, este numai o incurcatură și s'ar puté dice, perdere de timp. Acest adevăr îl întăresc și protococele proceselor verbale, dela cursurile supl., din care cu puține excepțiuni, nu se vede mai nici un rezultat; din contră cursurile supletorice se adevăresc ca o instituțiune fără viață și impusă, de care în un mod sau altul învățătorii caută, a se scăpa. Să mai luăm în considerație.

II. Mijlocele materiale, prin care se susțin aceste cursuri. Învățătorii sînt datori pe timp de 2 săptămâni, vara, când este vremea lucrului, să mērgă la locul unde se ține cursul supletoric: acolo trebuie să spezeze pentru susținerea lor. Dacă considerăm salariile cele mici ale învățătorilor noștri, nimenea nu va pretinde, ca din al lor să se susțină la aceste cursuri. Așa dar Consistoriul a orânduit, ca comunele să contribue pentru susținerea lor și banii să se administreze la Consistor, de unde apoi să se împartă. Raportele, ce ne stau înainte însă arată, că puține comune s'au îngrijit pentru a da ceva spre acest scop, sau pentru că inspectorul școlar districtual nu s'a interesat din destul, sau pentru că comunele sînt atât de sērace încât nu pot nimica contribui. Urmarea dela tôte aceste a fost, că învățătorii au ajuns în calamitate a duce lipsă. Au mers așa un an, au mers doi și trei.... și eată că astăzi ne stă înainte tristul rezultat, că în anul acesta, dintre 10 cercuri numai în 6 s'au ținut cursurile supletorice și și unde s'a ținut a durat mai mult 5 zile, și preste tot la tôte cursurile n'au participat mai mult de 200 învățători.

Ce urmază de aici? Urmază că dacă nici scopul nu se ajunge, nici mijloce nu sînt pentru a susține o instituțiune atât de sumtuosă, să se delature cursurile supletorice după modul, cum sînt ele astăzi întocmite, căci ele apasă ca o sarcină grea pe umerii învățătorilor.

Am đis că cursurile supletorice

după modul cum sînt ele astăzi întocmite să înceteze. Tot așa dicem mai departe, că în locul cursurilor supletorice să se institue reuniuni învățătoresci. Acestea nu sînt astăzi un lucru nou la noi. Ele s'au instituit de câți-va ani de învățătorii din Banat și Ungaria; chiar în Archidieceșă învățătorii din ținutul Brașovului s'au constituit în reuniune învățătorescă, după cum auzim și învățătorii din ținutul Sibiului încă au format o reuniune învățătorescă; învățătorii adunați în anul acesta la cursurile supletorice cu toții fără excepțiune sau pronunțat pentru înființarea de reuniuni, ba unii au și elaborat statute. Iată dară, că timpul însuși îndigitază trebuințele sale. O instituțiune de feliul acesta — fiind spontană, crescută din dorințele învățătorilor va ave suflet și viață în sine. Tot ce se împune din afară cu reguli și cu forme multe nu prosperază, ca lucrurile, ce isvoresc din îndemnul propriu.

După aceste premise am fi de părere, că îndată ce s'a constituit învățătorii în reuniuni de feliul acesta, ca ceva de prisos să cadă cursurile supletorice.

Precând reuniunile din cestiune după natura lor ar trebui să aibă un caracter mai mult independent, pe atunci un corectiv ore care este totuși de neapărată trebuință. Corectivul acesta începe cu statutele reuniunilor. Nu ar fi bine, dacă fie-care reuniune ar adopta statute deosebite de celelalte. De aceea încă de la început trebuie îngrijit, ca să se susțină o posibilă uniformitate între reuniunile singuratice. De aceea deocamdată am recomanda a se adopta din partea tuturor reuniunilor, statutele reunirii din Brașov séu a se declara din partea organelor noastre școlare superioare un anumit statut de bun și corespunzătoriu, care apoi să se primescă de tôte reuniunile. La tot cazul consistoriul ar fi chiămat a eserchia corectivul de lipsă, ba chiar suprainspec-

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

II.

Din Viena până în Paris.

Impregiurimea: Schönbrun, Kahlenberg, Laxenburg. — Dealungul riului Viena. — Pe malul Dunărei. — Prin Bavaria sudvestică. — München, Bavaria sudostică, Veneția svabică. Lacul brigantin Elveția nordică: cantonul Zürich, dealungul Rhinului, — productivitatea Elveției. — Prin Alsacia. — Prin Franția, de latulare Senei și pe valea Marnei. (Urmare).

Astfel, trecând prin trei stațiuni, ajungem în 32 minute pe vârful lui Kahlenberg, unde se află un pensionat, o restaurațiune elegantă, concerte etc. și de unde avem cel mai grandios prospect atât asupra Vienei, cât și ținuturilor din giur: de o parte până la aripile Carpaților de lângă Pojon, de altă parte până la Alpii Stiriei. — O afundime pitorescă nu e departe de Leopldsberg, pe a căru culme restaurațiuni precum și acea biserică memorabilă, în care conducătorii armatelor creștine aliate au implorat ajutorul divinăinainte de a se

arunca asupra Turcilor, cari asediază Viena.

Cu calea ferată de sud ajungem în circa trei pătrare de oră la Laxenburg, un castel imperial duplu: unul vechiu din 1377 și altul mai nou din 1600. În cel nou vedem apartamentele familiei imperiale, dintre cari mai mult ne interesază sala festivă și salónele de prânț, pentru că aceste sînt ornate cu o multime de picturi ce represintă scene din trecutul Habsburgilor, specialminte din viața Mariei Theresiei și a copiilor séi. Din acest castel intrăm într'un parc estins, prin care curge un riuleț și formeză un lac mare cu stânci naturale pe țărmuri. În mijlocul lacului se află pe o insulă Franzensburg, copia fidelă a unui castel fortificat din epoca cavalerilor evului mediu. Tôte apartamentele sînt mobilate și decorate în gustul acestui ev. În sala Habsburgică vedem statuete alor șapte împărați ai Austriei, în sala de primire: statuete alor șase regi ai Boemiei în sala de prânț: dulapul lui Wallenstein, apoi în sala de încoronare: tablourile ce represintă încoronarea lui

Francisc II și banchetul dat de dēnsul la Frankfurt (1792) iar în capelă castelanul ne arată monștrăntă întrebuintată de acel preot, care alergase cu poporul la Martinswand, unde răticise Împăratul Max. Ca ce-va curios amintesc, că în celariul castelului ne-a înspăimântat considerabil un cavaler captiv; un autonomat ce și scutură cu vehemență cătușele, iar în turnul castelului, unde vedem o masă rotundă cu gaură mare în centrul ei, prin care delincentul — pe care din celariu 'l rădicară pe o punte ambulăntă (ascenseur) până sus în nivelul acestei sale, — trebuia să și scotă capul, când i se cetea sentința de mórte. Tot în acest castel se mai află un mușeu interesant de armaturi din evul mediu. — Frumșeța locurilor de pe aci cred a fi precizat din destul, dacă mai amintesc, că aprópe de Laxenburg zac Mödling, Brühl și Hinterbrühlce laolaltă formeză o Elveția în miniatură, iar cevași mai departe frumósele și renumitele scalde: Vöslau și Baden.

Astfel, după ce ne-a satisfăcut în totă privința grandiositatea Vienei, a

sosit timpul să continuăm călătoria noastră spre Paris. Deci ne vom ocupa mai întâiu cu linia Vienei München, o cale lungă de 427 kilometri.

În speranța, că vom ave favoruri, anumé comodități mai bune, ne-am fost decis să luăm parte la o societate mare de voiaj și cu acéstă societate să facem întréga călătoria dela Viena până la Paris. Deși neau înșelat amar speranțele, deși eram îndesați în cupee întocma ca hiringile în butine, totuși voiajul nostru a fost forțe plăcut, pentru că întâmplarea a voit să aflăm la gara de vest, de unde trebuia să plecăm, pe vechiul nostru amic Dr. Banciu, medic în Craiova, pe care nu'l mai vedurăm din an. 18... — Astfel, fiind cufundați în conversațiune cu domnul Dr. și cu ceialalți Români, cari se mai aflau în coupeul nostru, desí plecasem sara, nu am simțit de loc neplăcerile unei călătorii de nópte. La petrecerea noastră a contribuit mult și aceea circumstanță favorabilă, că luciă o lună frumósă, carea ne arăta regiunile romantice din calea noastră într'o lumină magică, ca și

ținea, care îi compete asupra tuturor afacerilor învățătoresci. Instituite fiind reuniunile, ele ar pute ține de es. tot la al cincilea an întruniri centrale ale reuniunilor din Archidieceasă și respective din întreaga metropolă. Tote acestea n'ar împedeca, ca consistoriul să ordoneze după perioade anumite de timp, când va afla de trebuință, cursuri suplitorice.

Însă acestea cu cât vor fi mai rari, cu atât să fie întocmite astfel, ca să corespundă pe deplin scopului. Conducerea și lucrarea la aceste cursuri în tot cazul ar trebui concrețită profesorilor dela pedagogie și gimnasia. Nimic n'ar împedeca, ca cursurile suplitorice după anumite perioade de timp să coincidă cu timpul, când reuniunile își țin adunările sale ordinare, ca să nu fie siliți învățătorii a se aduna separat pentru cursurile suplitorice. Aceste modificări și reforme mi se par tare de lipsă. Ele sunt niște păreri individuale și ca atari sunt supuse la judecata și apretierea celor competenți și în special a învățătorilor noștri.

Revista politică.

Nu mai puțin decât 35 oratori s'au fost insinuat la vorbire în delegațiunea austriacă contra proiectului comisiunii bugetare, care obținuse în comisiune 12 contra 6 voturi. La cuvânt nu au putut ajunge toți. Au ajuns corifeii delegațiunii, cari alternativ cu opozițiunea au desbătut asupra bugetului și raportului lui Schaup. Lupta a deschis-o *Openheimer*, care nu este învoit cu politica urmată de *Andrássy* în Bosnia și *Erțegovina*, primesc însă rezultatele ei. După această *Giskra* repeșce adese, că războiul între Rusia și Austro-Ungaria este neevitabil și că Austro-Ungaria la cea dintâi ciocnire cu Rusia se va sfărma ca o oală de lut, când se ciocnesc de una de fer. *Dunajewski* încă recunoșce, că odată tot o să vină tréba ca să ne batem cu Rușii însă ădice, că până atunci să căutăm a ne împreteni cu țările slavice învecinate. Curanda învine pe *Andrássy*, că n'a îngrițit să nu cadă Turcia, carea deși era un zid hârbuit, dară tot era un zid, și reparat pute să facă serviții Europei. Curanda mai spune, că Austro-Ungaria este încungiurată de inimici cari au neamuri în monarhia și trag neincetat cu ochiul unor părți din monarhia noastră. În înțelesul acesta s'a urmat discuțiunea pro și contra în ședința de zi și de noapte, până în noaptea de 6 spre 7 Decemvre, când s'a terminat cu mare majoritate pe partea guvernului, în ceea ce privește bugetul; raportul n'a putut ajunge la

votare cu tóte că a fost combătut din partea majorității.

Ministeriul unguresc este denumit. Persónele cari constituiesc ministeriul cel nou sânt acele, pe care le am publicat și noi în rëndul trecut.

Bosnia și Erțegovina are guvernul său provincial, în fruntea cărui stă deocamdată comandantul militar. Denumindu-se mai târziu un guvernator, se va subordina ministeriului de esterne.

Despre misiunea lui Șualoff în Budapesta se scrie la „Köln. Ztg.“ că între Austro-Ungaria și Rusia s'a statorit o înțelegere, conform căreia în primăvara viitoare Austro-Ungaria va ocupa Novibazarul. Se mai vorbesc în legătură cu această ocupațiune și despre înaintarea succesivă a Austriei spre Salonic.

Crisa ministerială din București încă s'a terminat. Diarele de acolo, ne aduc lista următoare de persóne, care compun noul cabinet. Președinte al consiliului și ministru de interne I. C. Brătianu; ministru de esterne Ferechide; Câmpineanu de finanțe; Stolojan de justiție; Cantili instrucțiune; Leca de lucrări publice; Dabija de război.

Autoritatea română este instalată în Dobrogea în tóte punctele. Despre această aduc diarele din București următoarele acte:

Ministeriul afacerilor străine a primit de la d. N. Catargi, primul delegat român la Tulcea, o telegramă din carea rezultă, că astăzi s'a început predarea definitivă a Dobrogei, în mânele autorităților române, și că s'au dat ordine, ca și telegraful din tóta provincia să se dea în mânele Românilor.

Ministrul de interne a primit următoarele telegrame:

Tulcea.

Domnule ministru! Astăzi, la 10 óre, autoritatea imperială rusă a remis administrația Dobrogei în mânele autorităților române, după săvârșirea serviciului divin în tóte servițiile și templele. Un Te-deum a fost celebrat înaintea palatului administrativ de starițul monastirei Cocoșu, asistând fostul guvernator cu funcționarii sei, consiliul puterilor străine, comisiunea delegaților guvernului român, generalul Anghelescu cu statul major, comunitățile și corporațiunile și tóta populațiunea din oraș. În momentul înălțării sântei cruci, s'au citit rugăciuni, ca cerul să dea mulți ani de fericire A. S. R. Carol I și A. S. R. Elisabeta Dómna.

Drapelul național s'a arborat pe palatul administrativ, și în mijlocul salvelor de artilerie, a fost salutat prin aclamațiuni entusiaste ale populați-

nei. În acel moment, d. N. Catargi, președintele comisiunii, a făcut o proclamațiune Domnesci, care asemenea a fost aclamată cu entusiasm. După primirea fécitărilor din partea corpului consular și a diferitelor comunități, corporații și a notabililor, am luat din mâna guvernatorului imperial rus, posesiunea administrațiunei prefecturei Tulcea. Voiu pune tóta stăruința mea a se termina în cel mai scurt timp dresarea inventariului și încheerea protocoalelor, constatând regulata predare și primire a arhivelor diferitelor serviții.

Prefect de Tulcea, G. Ghica.

Călărași, 23 Noemvre.

Domnule ministru! Astăzi la órele 2 după amăzi, trei companii de vânători au trecut în Dobrogea, în satul Ostrovul: trupele au fost primite de populație cu cel mai mare entusiasm: tineri și bătrâni iau îmbrățișat ca pe adevărați frați.

Mâne urmază trecerea restului batalionului de vânători și a regimentului de călărași.

Prefect, Obedeanu.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Biserica albă, în 21 Noemvre 1878. Onorată Redacțiune! *Causa Dalboșetenilor*. În această cauză de revoltă a Dalboșetenilor incriminați sub numele de mai multi din fostul confiniu militar, se nésuesc nesce ómeni ne numiți în „Telegraful Român“ Nr. 129 din 1878 sub titlu de o „corespondință particulară“ cu nesce date false și tendențioase a vătéma și degrada caracterul scrisurii, ca advocat român.

Față cu onoratul public român mă țin de îndatorat, pe aceste tendențioase calumnii a respunde următoarele: D-lor criticizătorii dacă să socot de ómeni de ómenie, și se țin bine informați de cauză trubuia a-și espune și scrie numele la această corespondență particulară, iară nu din ascuns de după tufă, a da întraltul, care umblă pre drum ori cărare. Eu de barem astfel cuget, că aduce cu sine buna cuviință și ómenia. Altmintre a-și vre să știu, cine a făcut pre dlor corespondenți anonimi de defensori și advocați ai Dalboșetenilor? Cu un cuvânt, cine le-au dat dreptul în numele Dalboșetenilor în public a escrie despre o cauză privată între Dalboșeteni și advocatul acestora?! Chiar din această impregiurare póte onoratul public român cugeta: cu ce clică de ómeni am eu de a face în cauză.

Trecând la ~~mai~~ corespondența mai întâiu și întâiu află în trénsa bătătoare la ochi două impregiurări: 1 cum-că dlor conrespondenții trag un paralel asemănătoriu între scrisul ca advocat față cu advocatul Titu Hațeg laudându-l pre cest din urmă spre ai popularisa numele, apoi 2) tot dlor corespondenții anonimi dejudecând apelațiunea mea, ce am făcut-o eu pentru Dalboșeteni la sedria din Caransebeș, spun apriat, că acesta apelație nu mea făcut onórea la sedria, adecă dlor judecă apelația mea de netrebuinciosă și de nimica. Aceste două impregiurări înbinate cu una a treile impregiurare: cum-că colegul Titu Hațeg în 1-lea Iunie a. c. când asesorele Sebe a escurs la Bozovicu (unde erau închisi învinováțiții) și prin telegraf ne-au citat și pre noi advocații respectivilor încarcerăți, dic dl Titu Hațeg încă atunci cătră clienții sei din Gerboveț și Șopotul bătrân (comune învecinate cu Dalboșetul care asemenea au fost învinováțiți) a aflat de bine a mă calumnia cătră clienții sei pre mine scrisul seu colegă, precum a adevérit acesta ne-guțătoriu Otiman din Gerboveț cătră Franț Popovicu din Oravița, care din urmă mea împărțășit mie această impregiurare încă atunci în Bozovicu; dar eu am tăcut spunând totuși lui Franț Popovicu: că atât bag sémă este mințea și vértutea sa, a colegului meu Hațeg. Din aceste trei impregiurări apoi ușor se póte convinge onoratul public român, cum-că corespondința calumniatóre asupra mea este un product al întregii d-lui advocat Titu Hațeg și a partisanilor sei din Caransebeș, cari cu multă sferă i-au și câștigat clientura la Gerboveț și Șopotului bătrâni. Acesta intrigă a domnului Titu Hațeg se caracteriséză și din criticarea apelațiunei mele, carea fiind în limba magiară făcută, numai d-lui aputut-o înțelege (căci ceilalți partizani ai sei nu știu unguresce) apoi densus încă la Bozovicu s'a dechiarat nefavorabil cătră Gerboveceni despre această apelație a mea: a bună sémă pentrucă d-lui nu a făcut nici una pentru comunile sale.

În privința tocmiterii ce am făcut eu cu Dalboșeteni pentru apărarea lor înaintea sedriei criminale la Caransebeș, trebe să știe onoratul public român: a) cumcă eu nu practizez advocatura în Caransebeș, ci în Biserica albă mai bine de 16 mile îndepărtare, b) cumcă eu nu am tratat nici încheiat ceva cu Dalboșeteni, ci numai cu patru consăteni ai lor, dintre cari cunosc (de atunci) pre Calin Vuescu sub-judele comunal, pre

când ni s'ar fi prezentat dinaintea ochilor tot atâtea icóne caleidoscopice. Voiu descrie așa dară unele din acele icóne, cari deșteptaseră interesul nostru.

Plecăm dela gara de vest și sboară pe aripi de vapor dealungul rîului Viena prin mai multe comune, cari tóte așa dicend mai mult colonii de ville frumoșe situate în regiuni de tot romantice și locuite peste vară de Vienesi amatori de țară. La Pressbaum ținutul devine muntos și păduros, iar la Rekavinkel ne trecim deodată într'o regiune alpină. Variațiunea rapede a icónelor naturii, tunele, văli, déluri, viaducte, păduri și pășuni, ne causéză o plăcere nedescribită. La Neulengbach vedem un castel de acelaș nume, la Pokenbrunn un parc angles și fabrici mari de porțelan, iar la St. Pölten — orașel cu 5000 loc. — ne surprinde un dom imosant. Ceva mai departe, eșind dintr'un tunel, ne aflăm în cea mai frumósă regiune a acestei linie, adecă în giurul stațiunei Melk, unde zărim pe o stâncă înaltă superbă, pompósa și vestita Prelatură Benedictină, un edificiu în stil italian, ce de pe stâncă pare că

domnesce asupra împrejurimei întregi. Prelatura amintită este una din cele mai avute în Europa.

Acum se apropie calea de malul drept al Dunărei și sceneria naturii devine și mai interesantă. În stânga lăsăm castelul Säusenstein, ce zace pitoresc pe o stâncă serpentină, apoi trecend pelângă castelul imperial Persenbeng ajungem la Asetten. Ací ne depărtăm de Dunăre, apoi înaintăm pe acel plan păduros unde, Murat a învins pe Ruși la 1806 și trecend riul Enns — frontiera Austriei inf. — sosim la stațiunea Enns, carea a fost coloniă romană numită „Laureacum“.

Apropiându-ne iarăși de Dunăre, carea ací forméză o mulțime de insule, trecem prin câte-va comune așa de imosante, cât trebe să admirăm a-vuția țăranilor din giurul orașului Linz. Acest oraș este capitala Austriei sup., are 30,000 loc. și zace la malul drept al Dunărei în una din regiunile cele mai grațioșe.

Dincolo de Linz părăsim pentru ultima óră ținutul Dunărei, sosim la stațiunile Wels, în vechime Ovilabis, acum oraș cu 7000 loc., unde se află

un castel vechiu al familiei principelui Auersperg, apoi la Ried, unde în 1813 s'a încheiat tractatul între Austria și Bavaria, prin care regele Bavariei se parându-se de Napoleon I a dat mâna cu aliații. În fine trecend preste riul Inn, frontiera Austriei, ajungem la Simbach în Bavaria.

Este deja dimineța. Ne aflăm pe o vale lată încungiurată de munți păduroși și preste câte-va minute sântem la Neu și Altötting. În Altötting este o capelă vechiă — consacrată de St. Ruprecht la 696 — în carea se conservă de mulți secli anemele domnitorilor Bavariei și se află renumita statuă a Madonnei, la carea peregrinéză în fie-care an multe mii de creștini. Pentru aceea Altötting se numește și „das deutsche Loretto.“ Ceva mai târziu sosim la câmpul dela Mühldorf, unde Frideric Frumosul de Austria fu învins și prins de Ludwig de Bavaria la 1258. Ținuturile sânt preste tot frumușele, dar sterile, și abia pe la Schwaben ne aflăm pre pământul fertil. Începem deja a perde interesul pentru regiunile, prin cari călătorim, sântem ostăniți și după cum se ădice

morți de somn, și cu ochii închisi, însă fără a fi putut adormi, trenul ne duce până ce auzim strigând München. Deodată, ca la comandă, se aréta o vivacitate deosebită în tóte coupeele și toți se îmbuldesc pe la ferestri pentru a vedé capitala Bavariei.

Sântem în München, toți dorim să alergăm la restaurațiune pentru a îmbuca ceva, dar lucru curios: conductorii nu ne permit să deschidem.

Causa este, că am sosit la gara de ost, iar străinii, cari doresc să voiajeze mai departe, pot descinde numai la gara centrală. În München adecă există curioșă și practica întocmiterii, că fie-care tren plécă numai dela gara centrală și apoi, descriind un cerc colosal în giurul orașului, se opresce la fie-care gară mai mică, de unde încă adună voiajatori. Astfel și noi încungiurăm mai întreg orașul, trecem sub două viaducte mari, apoi preste două punți ale rîului Isar, ne oprim la gara de sud, apoi trecem pelângă galeria de glorie și pelângă giganticul monument „Bavaria“ și abia târziu ajungem la gara centrală. Dar ceva și mai curios!

(Va urma).

ceialaltă nici acum... scriu cum îi chiamă, c) cumcă cu acești patru darbați am încheiat se capet un onorariu de 500 fl. v. a. pentru apărarea a tuturor Dalboșețenilor învinovați (preste 100 omeni) în toate fazele până și înaintea sedriei la pertractarea finală în Caransebeș, d) am încheiat între noi cumcă din acest onorariu jumătate se-l capet de loc, iară ceialaltă jumătate la pertractarea finală în Caransebeș) adevărat că acești 4 clienți mai târziu mea împărțit cumcă ei au înțeles jumătatea din urmă de onorariu cu 250 fl. a mi o plăti după pertractarea finală, dar acesta nu face cauza în obiect precum vom vedea mai la vale) e) cumcă din acești bani am primit 150 fl. odată și apoi a doua oră 12 fl. v. a. preste tot 162 fl. iară nu 193 fl. precum dic corespondenții calumniatori.

Când s'a publicat Dalboșețenilor încarcerati în Bozovicu decisiunea sedriei (tribunalului) 422 din 1878 cu care s'a dispus a se efectua cercetarea specială asupra lor, atunci cu subscrisul am călătorit de la Biserica albă preste Caransebeș la Bozovicu (cugetând că acolo la sedrie me voi pute informa din acte despre starea lucrului, dar actele s'a trâmisi la județul districtual din Bozovicu spre publicarea decisiunii) de la Bozovicu apoi înderept iară preste Caransebeș la Biserica albă (numai pre cocie de la Caransebeș până la Bozovicu și înapoi am plătit în fața Dalboșețenilor 25 fl. v. a.) În 1 Iunie a. c. (după conțelegerea avută în Caransebeș cu asesorele investigatoriu Sebe) la publicarea rezultatului apelațiunii am călătorit de la Biserica albă preste Oravița, Steierdorf la Bozovicu, și de aci până la Dalboșeț și înapoi iară preste Bozovicu la Biserica albă, și pentru această călătorie numai pre cocie am plătit lui Ilia Leza din Oravița încă 25 fl. v. a. În amândouă aceste excursiuni am petrecut preste 10 zile în cari numai cu călătorie (drumul de fer și antepriururile) precum și cu vuptul am spesat la 100 fl. v. a. — De aci ori și ce am drept, socotind timpul pre cât a trebuit se-mi părăsesc eu cancelaria mea acasă, cu daunele provenitóre de aci și spesele avute cu călătorie și vuptul, va precunosce cumcă cu cei căpetați 162 fl. v. a. ca avocat nu am făcut nici o afacere splendidă.

Causa pentru ce nu am continuat apărarea mai departe se cuprinde în următoarele: Înaintea de pertractarea finală cu vre-o 2 luni de zile venind la mine la Biserica-albă Calin Vuescu subjudele cu ceialaltă 4 Dalboșețeni, între altele i-am întrebat eu cum socot dênșii se incaseze onorariul meu dela acei vre-o 100 de omeni incriminați, și au ei speranțe, că după pertractarea finală vor plăti omenii (de ore-ce după firea lucrului la pertractarea finală mulți dintre cei învinovați se vor elibera socotindu-le arista de până aci drept pedepsă, și atunci acești nu vor vrea a mai scii de vre o plată), la acesta singur Calin Vuescu cu ceialaltă de față aflători au precunoscut înaintea mea, cumcă de după pertractarea finală nu vor pute încasa onorariul meu dela atâta omeni. La acesta eu m'am înțeles cu dênșii cum să se nisuescă ei până la pertractarea finală a încasa tot onorariul, iară pentru acei omeni, cari nu vor fi în stare până la pertractarea finală a plăti partea lor să pună dênșii banii, asigurându-se cu obligațiuni dela consătenii lor contribuitori. Cu asta au plecat dênșii dela subscrisul din Biserica albă și până acuma când scriu aceste nu i-am mai vădut. Ore sub aceste împregiurări socotiva vre-un om cuminte cumcă Dalboșețenii nu au avut datorință, dacă nu mai înainte dar totuși atunci când au căpetat despre pertractarea finală decisiunile inmanuate, a

veni la Biserica-albă la subscrisul spre a se scriu despre cele de făcut?!

Subscrisul vădend nepăsarea Dalboșețenilor, am scris din Biserica albă lui Franț Popovicu neguțatoriu în Oravița, care are consăgeni la Dalboșeț și sau interesat de trebă, rugându-l să facă bine dacă pôte să călătorască la Dalboșeț și să se convingă în ea stă trebă; împărțându-i și aceia: ce am încheiat eu cu Dalboșețenii mai pre urmă, când au fost la mine despre încasarea onorariului advocațial, spunându-i și aceea, cumcă în cas dacă nu sau încasat tot onorariul stipulat atunci ei Dalboșețenii să mă asigurase prin obligațiune de la omeni cu stare și de încredere, că voi căpeta onorariul în una ori două luni după pertractarea finală, rugându-i și pre dênșul adevărat pre Franz Popovicu să ste bun pentru Dalboșețeni. La acesta dl Franț Popovicu au călătorit de două ori trei ori în cauză la Dalboșeț, dar fără rezultat; ba ce este mai mult venind din călătorie din urmă de la Dalboșeț, și aflându-mă eu în Oravița, mea răspuns: cumcă și Dalboșețenii voiesc cu celelalte două comune (Gerbovaț și Șopotul bătrân) a-și lua pre dl Titu Hațeg de apărătoriu, de ore-ce d-lui a eșit afară în comunele sale și au luat la mâna sa de la omeni decisiunile, cu cari sunt chiamați la pertractarea finală dar eu subscrisul nu am vrut spre acest scop a veni la Dalboșeț (trebuie se mărturisesc, că eu fiind forte ocupat în cancelaria mea nu am timp și în cauze fără necesitate absolută a călătorii prin comune pre la clienți). Astfel apoi a încetat din partea mea apărarea mai departe a Dalboșețenilor. Sub aceste împregiurări, dora nu vor fi cugetând domni corespondenți particulari: cumcă fără nici o asigurare a onorariului meu stipulat numai pre vorbele și barba deputațiunii de 5 membri a Dalboșețenilor, voi fi fost eu ca avocat și Român îndatorat, a călătorii la pertractarea finală la Caransebeș și acolo a petrece 10 până la 15 zile (căci afară de zilele de pertractare a trebuit unele zile mai înainte spre preparare procetind materialul incușițiunii)?!

La acea sentință a d-lor corespondenți particulari; cumcă esistă reală legătură între popor și inteligență, și cumcă poporul nu are nici un sprijin dela unii fii ai poporului, — am numai atâta a răspunde, cumcă eu subscrisul ca avocat român mă bucur de o încredere însemnată la poporul român, și cumcă rezultatul acestei încrederi este că subscrisul mână contra domnielor de pământ pentru 28 de comune din părțile Oraviței, Reșiței și a Vârșețului procesele urbariale pentru segregarea pădurilor (la trei tribunale Oravița Vârșeț și Lugos, cele dintăiu acum disolvate) și cumcă aceste procese le mână subscrisul de 5 ani de zile pentru unele comune pe spesele sale proprii fără a fi căpetat până astăzi macar un cruceriu (cea mai mare parte a acestor procese le-am și dobândit în toate trei instanțele, cu privință, cumcă segregarea are să se realizeze), deci cuget că esistă destulă încredere între subscrisul ca avocat român în părțile Oraviței, și domni corespondenți particulari bine ar face dacă nu ar începe cu calumni asupra advocaților români, căci acestia și așa au destule lupte cu alții, sciti d-vostre bine!

În fine ce se atinge de acea judecată a corespondenților particulari: „cumcă apelația subscrisului ce au făcut o pentru Dalboșețeni, nu ar fi făcut onore subscrisului la domni dela tribunal“, am numai atâta a răspunde, cumcă subscrisul susține și acum acea apelațiune în tot cuprinsul și în totă tendința ei, ca un ce salutar și neincungiat de lipsă pentru

Dalboșețeni (cine poftesce să o cetască pot servi cu copie, dar și la tribunal o pôte ceti), căci este lucru notoric cumcă negliobia și prostia primarilor din comunele Dalboșeț, Gerbovaț și Șopotul bătrân a băgat poporul în această revoltă, căci din toate trei comunele primarii au fost conspirat laolaltă să nu depărteze descumperarea (1/4 parte) lucrului public în bani, și ei primarii de tață au înpulpat spre acest scop poporul, judele administrativ (szolgabiroul) apoi prin necoapta sa purcedere și prin netațul său a pus coruna lucrului. Deci dacă subscrisul în apelațiunea sa resp. a nădăit spre ușurarea poporului, care pe nedrept este incriminat, a deriva cercetarea criminală asupra primarilor comunali drept autori morali și spiritali ai revoltei, cuget că nu ar fi jurist nepreocupat, care această nesuință a subscrisului în apelațiunea resp. să o timbreze de rea și neamăsurată scopului. Domnilor! dar ce vreți: este lucru notoric, cumcă consăgenii judeului din Dalboșeț au pus mâna mai înainte pe szolgabiró, și în brațe luat din casa comunală l'a predat afară poporului infuriat, apoi pelângă toate aceste contra acelor neamuri a primariului nu s'a făcut nici o cercetare criminală deorece alții a trebuit (de după intrigele primariului) se suferă în locul lor.

În capet fie încreduți domni, cumcă subscrisul nu este unul dintre cei din urmă advocați defensori în cauze criminale, precum se pot d-lor convinge dela popor în părțile Oraviței, apoi totuși are subscrisul acea firmă convingere, cumcă calumniile d-lor corespondenți încă nu-i vor fi stricănd în obiect.

Simeon Mangiucă.

Cartea albastră englesă.

Cestiunea Afganistanului.

Pe ziua de 30 Noemvre, ministerul engles al afacerilor străine a publicat corespondința diplomatică anglo-rusă în privința Asiei centrale. Această corespondință conține 176 de documente și două apendice, începe cu data de 20 Decemvre 1873 și se termină cu cea de 30 Septemvre 1878. Celui dintăiu document, care conține scirea despre încheierea tractatului de pace cu Chiva, îi armază o relațiune a lui Loftus despre o conversațiune cu Gorciakoff.

Partea corespondinței, carea este privitóre la cuceririle rusesci din Asia centrală, începe de la 1873, merge până la finele lui 1875 și conține documentele deja cunoscute. Un memoriu al lui Derby de la 25 August 1875 cătră însărcinatul cu afaceri din St. Petersburg resumă corespondința relativă la limitarea unei zone neutre în Asia centrală. Singura combinațiune practică este crearea unei zone neutre, alinierea fruntărilor. Fie care din ambele puteri se obligă, a nu trece preste linia Ocusului și să manție independința Afganistanului și a Bokharei, cel dintăiu din aceste State rămăind sub influința engleză, iar cel de al doilea sub cea rusescă. Secretarul de Stat Giers răspunde la 15 Februaru 1876, că este cu totul de acord asupra aranjamentului privitor la fruntariile Afganistanului, care va rămăne în afară de sfera de acțiune a Rusiei.

O depeșă a guvernului indian, cu data din Octomvre 1875, anunță sosirea în Kabul a unui trâmisi rus la 4 Septemvre 1875 cu o scrisóre a generalului Kaufmann, prin care confirmă primirea a două scrisori din partea emirului, care conțin înscințarea despre adoptarea lui Abdulah Khan ca succesor la tron. Scrisóre generalului Kaufmann, care este redactată în nisce termeni forte amicali, dice că amiciția Rusiei și Afganistanului va fi întărită prin amiciția Rusiei și a Engliterei. Răspunsul asemenea forte cordial al emirului, de la 19 Septemvre 1875, afirmă că el nu va întreprinde nimic contra amiciției Afganistanului cu Rusia. O altă scrisóre a lui Kaufmann, cu data de 27 Octomvre 1875, anunță din punct de vedere

amical pe emir despre cuceririle din Kokand. Agentul engles din Kabul anunță sosirea la 9 Iunie 1876 a unui curier cu o scrisóre a lui Kaufmann, în care se povesteste mersul evenimentelor din Kokand și se dice, că anecșarea nu s'a făcut în interesul Rusiei, ci în urma rugăciunii populațiunii din Khokand, spre a-i procura liniscea.

Guvernul indian telegrafază la 16 Septemvre 1876 și recomăndă, să se facă represintări Rusiei pentru continuarea schimbării de corespondințe între generalul Kaufmann și emir prin agenți ruși, dintre cari se află doi în Kabul, observând că acea corespondință face mare senzațiune în Kabul și dă ocaziune la multe intrigi desavantațioase bunelor relațiuni dintre India și emir.

La 2 Octomvre 1876, Derby însărcinază pe lordul Loftus să facă represintări în Petersburg, să amintescă Rusiei obligațiunea, de a nu se amesteca în afacerile Afganistanului și să ceră desaprobarea lui Kaufmann.

O depeșă a lui Derby de la 24 Decemvre 1876 anunță, că Șuvaloff i-a comunicat o depeșă a guvernului rus, prin care se desmint categoric demersurile atribuite generalului Kaufmann în Kabul.

O depeșă a lordului Loftus, de la 19 Octomvre 1876, dice, că secretarul de Stat Giers i-a declarat, că nu scie, că generalul Kaufmann a trâmisi un agent la Kabul și nici că i-a adresat vre-o scrisóre emirului. Va cere informațiuni de la Kaufmann.

O scrisóre a lui Kaufmann cătră emir cu data de la 6 Iuliu 1875, anunță reintorcerea sa la Tașkend, după o lipsă de șase luni în Petersburg și dă nouă asigurări de amiciție.

O depeșă a lui Loftus, de la 17 Noemvre 1876, anunță că secretariul de Stat Giers a declarat, că generalul Kaufmann nu a avut însărcinarea se facă emirului comunicări politice și că scrisorile lui n'au avut de cât caracterul de înscințări politice. O depeșă a generalului Kaufmann, de la 9 Noemvre 1876, protestază energic contra presupunerii că el a ținut o schimbare de scrisori politice cu emirul; scrisorile sale nu au fost de cât nisce comunicări politice și au fost trâmisi prin emirul din Bokhara.

O depeșă a lui Derby cătră Loftus, cu data de 7 Februarie anunță primirea declarațiunilor rusesci: dar nu pôte să primescă părerea Rusiei, că scrisorile lui Kaufmann au fost numai o schimbare de polițe. Trâmisiile lui Kaufmann au fost primite în Kabul ca agenți ai Rusiei. O notă a lui Giers, cu data de 5 Martiu 1877, reînoesce asicurarile generale.

O depeșă a lui Derby, de la 13 Iunie 1877, semnază pe Loftus să facă observațiuni în privința înaintării trupelor rusesci spre Merv, ceea ce ar pute sa silască pe Engliterea să întreprindă și ea o înaintare. Răspunsul lui Giers cu data de 18 Iuliu 1877, declară că acea mișcare n'a fost întreprinsă decât numai spre a pedepsi pe Turcomani.

O depeșă a lui Loftus, de la 12 Septemvre 1877, anunță că generalul Kaufmann a primit instrucțiuni să ție cu strictetă la condițiunile înțelegerii dintre Rusia și Engliterea. O depeșă a lui Loftus, de la 3 Iuliu 1878, dice că a întrebat pe Giers, dacă vre un reprezentant al Rusiei au fost însărcinat de guvern sau de generalul Kaufmann, să se aducă la Kabul. Giers a răspuns, că nici guvernul nici generalul Kaufmann n'au trâmisi vre-o misiune la Kabul, și că nici n'au avut intențiunea să trâmită.

Însărcinatul engles cu afacerile din Petersburg anunță cu data de 14 August 1878, că Giers a declarat, că nu s'a dus nici un trâmisi rus cu vre-o scrisóre a Țarului cătră emir, dar este posibil că generalul Kaufmann să fi trâmisi vre-o scrisóre Giers a dat asicurarea formală, că au fost suspendate toate măsurile militare și politice care fuseseră luate contra Engliterei pe când relațiunile dintre ambele țări erau încordate.

O depeșă a lui Salisbury, cu data de 19 August 1878, anunță că lordul Lytton a primit scirea despre sosirea unor trupe rusesci în apropierea fruntariei de nord a Afganistanului și că o misiune rusescă, sub generalul Abramoff, a fost primită în Kabul de cătră emir. Salisbury amintescă a-

securările lui Gorciakoff din Februarie 1876 și pretinde, ca la cas când misiunea rusă a fost în adevăr trimisă, să fie retrasă imediat.

Însărcinatul englez cu afacerile scrie cu data de 10 Septembrie 1878 lui Salisbury, că a avut o întrevorbire cu Melnikoff, care-i spune, că ministerul de externe n'are nici o cunoștință despre trimiterea misiunii, care a fost trimisă de generalul Kaufmann pe propria lui răspundere; el însuși nu știe unde se află misiunea și n'a aflat despre această decât numai prin ministerul de resbel. Însărcinatul britanic cu atacerile i-a răspuns, că nu poate să accepte această declarațiune, căci, chiar când generalul Kaufmann ar fi lucrat pe propria lui răspundere, totuși ministerul de externe este responsabil; el ar fi putut să recheme de mult misiunea.

O depeșă a secretariului de stat Giers, din Livadia, cu data de 9 Septembrie 1878, dăce că dispozițiunile guvernului imperial în chestiunea privitoare la Asia centrală au trebuit necesarmente să primescă o contra-lovitură prin starea politică în care Anglittera le-a pus pe timpul ultimei crize din Orient, dară în împregiurările actuale acele dispozițiuni sânt aceleași ca mai înainte și nu sânt de natură să inspire vre o neîncredere Englitterei. Misiunea atribuită pe nedrept generalului Abramoff are un caracter provisor, caracterul unei curate politețe și prin urmare nu poate să vatăme asigurările cele pacefice date de însărcinatul cu afacerile rusesci.

O depeșă a Foreign-Oficiului, cu data de 20 Septembrie 1878, dăce: Salisbury conchide din nota lui Giers, că acest din urmă recunoșce, că toate asigurările de mai înainte ale guvernului rus, în privința Afganistanului, au început acum să-și redobândească valoarea lor.

Publicarea acestei corespondințe se încheie printr'o depeșă a lui Salisbury, cu data de 20 Septembrie 1878. Salisbury declară într'ensa, că însărcinatul rus cu afacerile a dat aceleași lămuriri ca și secretariul de stat Giers, și că acesta, întrebând în privința scrisorii țarului către Emir, s'a informat din Rusia și a declarat mai târziu, imputernicit fiind spre aceasta, că n'a fost nici odată vorba despre acea, de a trimite o asemenea scrisoare.

"T."

Varietăți.

* (Societatea de lectură „Andrei Șaguna”) va arangia *Mercuri în 29 Noemvre st. v.* în memoria Marelui Archipastoriu Andrei, în sala mare a „seminariului andreian” o ședință publică.

PROGRAMA

1. „Românime mult cercată”, poeziă de Z. Boiu, melodiă de D. Cunțan, executată de corul vocal.

2. „Cuvântare ocazională”, rostită de Mateiu Voilean, cl. curs. III.

3. „Sila”, poeziă de C. Boliac, declamată de George Moian, cl. curs III.

4. „Hora Grivița”, poeziă de V. Alecsandri, melodiă de Grigorie Vântură, cântată solo de Ioan Puntean, cl. curs. III.

5. „Căpitanul Romano”, poeziă de V. Alecsandri, declamată de Nicolau Borza, cl. curs. I.

6. „Unele datini ale poporului român la Crăciun”, disertațiune de Leo Buzdug, cl. curs. II.

7. „Resburarea lui Stat-Palmă”, poeziă de V. Alecsandri, declamată de Ioan Gavruș, cl. curs. III.

8. „Cisla”, quartet umoristico-satiric, de C. Golombiovski-Porumbescu, executat de corul vocal.

Începutul la 7 ore sara.

Oferte marinimose în favorul bibliotecii societăți se primesc cu mulțămire și se vor cuita pe calea jurnalistică.

* (Comandantul militar) al Transilvaniei generalul Bauer s'a re-

întors din călătoria sa de inspecțiune dela pasurile Transilvaniei.

* (Procesul de presă), despre care amintisem în nr. trecut, că s'a întentat asupra diarului „Gazeta Transilvaniei”, a ajuns de nou în stadiul amânării. Nu știm din ce cauză, pertractarea acestui proces, ficată pe 10 Decemvre n. s'a amânat.

* (Sinucidere.) Tânerul I. Andronic, nepotul unui domn rentier din loc, a făcut sfârșit vieții sale prin un glonț, ce l'a descărcat din un revolver cătră capul său. Această faptă a întreprins'o el în hotelul de aici „Neurhler” alaltăeri la orele 3 după amăzi.

* Cetim în „Correspondința Provincială”: Împroprietărirea în surăteilor. Comisia districtuală până acum după cum aflăm au terminat lucrările pentru împroprietărirea unui Nr. de 1636 în surăteii, statornicii în 12 de comune, ce s'au constituit cu nouă numiri și anume: 1) Pe moșia Grașii s'au împroprietărit 125 în surăteii dându-se numire comunei Răbăia (numirea dela un loc unde Stefan cel Mare a repurtat o victorie) 2) pe moșia Văpătorii Neamțu cu Ocea s'au împroprietărit 177 în surăteii, dându-se numire comunei Cetatea Neamțu, 3) pe moșia Timișeștii s'au împroprietărit 128 în surăteii dându-se numirea comunei Plăeșul 4) pe moșia Răuceștii s'au împroprietărit 114 în surăteii dându-se numire comunei „Aprodul Purice” 5) pe moșia Sevinești și Cutu s'au împroprietărit 436 în surăteii dându-se numire comunei „Traian.” 6) pe moșia Bahna, Jădeștii și Dăneștii toate în acelaș hotar s'au împroprietărit 315 în surăteii dându-se numire comunei „Dochia” 7) pe moșia Topolița s'au împroprietărit 114 în surăteii, dându-se numirea „Vălcelele” 8) pe moșia Pipirigu s'au împroprietărit 80 în surăteii, 9) pe moșia Turtureștii, s'au împroprietărit 59 în surăteii, și 10) pe moșia Girovul la Verești s'au împroprietărit 88 în surăteii.

Comisiunea își urmăzează cu activitate lucrările sale și vom insera cu mulțămire și rezultatul final din plășile Muntele, Bistrița și Mijlocu.

Bucuria și mulțămirea din partea celor ce se împroprietăresc, este imensă, dacă legea le-ar acorda dreptul, de a li se da dublu sau triplu pământul, l'ar primi cu mare bucurie atât de mult este simțit de locuitori bunul, de a fi proprietari.

* (O apărare caracteristică). Un jurnal din Pensilvania a făcut amintire despre un om, carele ar trăi într'un orașel de 25 ani și n'ar fi fost treaz în restimpul acesta.

Deși jurnalul n'a numit nici un nume, totuși fu provocat de 21 persoane, a revoca învinovățirea de sus, pentru că acesta ar fi o vătămare personală pentru ele.

* (O întâmplare ne mai auzită). În zilele trecute s'a apropiat în o comună din giurul Mețului un porc sălbatic de o femeie, carele lucra în grădina ei. — Vădând ea bestia înfuriată, fugi în casă și încuie toate ușile după densa. Porcul sălbatec însă urmărindu-o cu totă furia lui, zdrobi ușa tinzii și sfărma toate vasele, ce să aflau aici.

Femeia spăriată a sărit din casă pe ferăstră afară pe uliță și strigând în gura mare după ajutor, s'au adunat omii din comună înzestrați cu furci, îmblăcii, toporă etc. și au dat năvală asupra bestiei de porc sălbatec, ca să l'omore dară nu putură.

D'abia i-a succedat unui păzitor de graniță, înzăstrat cu pușcă, ca să împuște porcul. — Acesta după ce a fost cântărit, a tras 125 de punți.

Sciri ultime

(După „S. d. T. B.”)

Budapesta, 9 Decemvre n. Casa deputaților a respins cu 151 contra 96 voturi propunerea lui Irányi a se pune tratatul din Berlin la ordinea zilei.

Constantinopole, 9 Decemvre. Sultanul a asigurat pe ambasadorul austriac Zichy: Porta acceptază de basa politicii sale tratatul din Berlin. Sultanul dorește relațiuni amicabile cu Austro-Ungaria. Sultanul își va da totă silința la regula cestiuniile încă neregulate cu Austro-Ungaria.

Adrianopole, 9 Decemvre n. Un englez, care fu arestat de Ruși pentru că a contrabandat prav de pușcă a scăpat și a fugit în consulatul englez, împotrivindu-se acesta estradării. Rușii au intrat în consulat și au prins pre fugitul.

Consemnare

despre contribuțiile generose făcute în favoarea luptătorilor vulnerați, a vedvelor și orfanilor căduți în luptă și a celor ce a rămas fără sprijin în urma conchiemării la arme a rezervistilor.

Din Sohodol: George Babeș preot 50 cr., Pervu Dia 6 cr., Dumitru Rengea 4 cr., Nicolae Miculeț 4 cr., George Bucșa 5 cr., Ioan Malu 5 cr., Iosif Todor 4 cr., Iancu Chițu 4 cr., George Comșa 4 cr., Ion Arsu 5 cr., Aron Pușcariu 10 cr., Iosif Solovestru 5 cr., Ioan Mistică 5 cr., Petru Vrancean 7 cr., George Chițu 8 cr., Ioan Toma 8 cr., Ioan Bacu 6 cr., Serbu Bacu 5 cr., Neculae Chițu 5 cr., Iosif Maniu 5 cr., Ilie Petric 4 cr., Suma: 1 fl. 60 cr.,

Din Pórtá: Neculae Balca preot 50 cr., Ioan Lungu preot 50 cr., Ioan Balca 10 cr., Neculae Reitu 10 cr., Ilarie Reitu 20 cr., Alecsie Balca 10 cr., Bucur Teboiu 10 cr., Bucur Rădăcină 10 cr., Neculae Clinci 10 cr., Neculae Tetoiu 10 cr., Iosif Nógheia 10 cr., Ioan I. Oltean 10 cr., Bucur Reitu 10 cr., Ioan Mandru 10 cr., Neculae Andreiu 10 cr., Suma: 2 fl. 40 cr.

Din Moeciul inferior: Ioan Persoiu preot 1 fl., Ioan Gerbacea 40 cr., Ion Micu 20 cr., George Plotogea 20 cr., Neculae Enescu 20 cr., Neculae Rusu 10 cr., George Aldulea 10 cr., Ioan Herdoiu 10 cr., George Gerbacea 45 cr., Constantin Arisanu 20 cr., Ioan Nistor Fotta 20 cr., Moise Gerbacea 20 cr., Neculae Tânase 10 cr., Ioan I. Giurgiu 40 cr., Ioan Stefan Cojocaru 10 cr., George Pevari 10 cr., Ioan Mateiu Florea 20 cr., Maria I. Dicila 6 cr., Neculae Pevari 20 cr., Ioan Moșoiu 5 cr., Neculae Bidu 10 cr., George Drăgan 20 cr., Zichil Enescu 10 cr., Ioan Blaju 10 cr., Suma: 5 fl. 6. cr.,

Din Predeal: Dumitru Tătulea 1 fl., Neculae Boboc 10 cr., Dumitru Boșu 40 cr., Neculae Tințu 10 cr., Bucur Peteciță 7 cr., Ioan S. Boboc 4 cr., Dionisie Ioncu 10 cr., Ioan Geana 5 cr., Dumitru B. Boboc 4 cr., Iosif Răcariu 4 cr., Ioan Bucșea 4 cr., George Stanciu 4 cr., Ioan Boboc 4 cr., Dumitru Ghinea 3 cr., Ioan Pancu 2 cr., George Runceanu 4 cr., Letca și Stanciu 14 cr., Preotăsa D. Tătulea 6 coți pânză. Elisafeta George Voinescu 2 coți pânză. Suma 2 fl. 11 cr. și opt coți pânză.

*) Colectele de mai sus, după cum arată consemnarea în original sau făcut de domni: Ioan Lungu, George Babeș, Ioan Persoiu.

Bursa de Viena

din 9 Decembre n. 1878.	
Metalicele 5%	61 15
Împrumutul naț. 5% (argint)	62 50
Împrumutul de stat din 1860	116 40
Acțiuni de bancă	784 —
Acțiuni de credit	229 —
London	112 50
Argint	100 —
Galbin	5 55
Napoleon d'aur (poli)	9 31
Valuta nouă imperială germană	57 55

Economic.

Sibiin, 6 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.40—6.20; Grâu secăreț, fl. 4.50—5.10; Săcară fl. 3.40—3.80; Orz fl. 4.—; Ovăș fl. 1.80—2.20. Cucuruz fl. 3.10—3.50; Mălaiu fl. 5—5.50; Cartofi fl. —. Semență decănepă fl. 4—5; Mazere fl. 5—5.50; Linte fl. 8.—8.50; Fasole fl. 5—5.50; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 4.50; Slănină fl. 30—34; Unsore de porc fl. 31.50—32; Său brut pro 50 chilo: fl. 16—16.50; Luminări de său pro 50 chilo fl. 23.50; Său de Luminări fl. 24; Săpun fl. 21.—; Fân pro 50 chilo fl. 0.90—0.1; Căneapă pro 50 chilo fl. 29—31; Lemne virtose de foc pro metru cubic fl. 3.20; Spirit pro grad 50—55 cr.; pro chilo: carne de

vită 32—44 cr.; Clăvele 35—40 cr.; carne de berbec 25—26 cr.; oue 10 de 25 cr.

Mediaș, 5 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.50—6.; Grâu secăreț fl. 3.60—4.20; Săcară fl. 3.30—3.50; Ovăș fl. 2.10—2.30; Cucuruz fl. 3.—; Fasole fl. 3.50—4.—; Cartofinoi fl. 1.60—2.; Fân fl. 1.60—1.80; Căneapă fl. —; Slănină pro 10 chilo: fl. 0.80—; Unsore de porc fl. 80; Său de luminări fl. 40—52; Spirit pro grad 10 cr.; carne de vită pro chilo 36 cr.; carne de porc 40 cr.; carne de vițel cr. 36—40; carne de ôie — cr. ôue 5 de 10 cr.

Estras din fôia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 14 Dec. imobil. lui Adolf Müller în Nima (jud. cerc. Gherla); în 14 Dec. mob. și imob. lui Pavel Petcov în Heșdătia (jud. cerc. Gherla); în 14 Dec. 1878 și 14 Ian. 1879 realitățile lui Grigorie Filimon și soți în Loman (jud. cerc. Sebeșul-săsesc); în 27 Dec. 1878 și 31 Ian. 1879 imob. dnei Iosifa Orendi în Brașov (trib); în 21 Ian. și 21 Febr. imob. lui Guilelm Drotleff în Noerich; în 15 Dec. 1878 și 15 Ian. 1879 imob. lui Mihail Hismen și soți în Amnaș (trib. Sibiu); în 10 Ian. și 12 Febr. imobil. lui Ioan Răchitan în Galiș (trib. Sibiu); în 28 Dec. 1878 și 27 Ian. 1879 imob. lui Constantin Hurlui în Năsal (jud. cerc. Gherla); în 9 Dec. imob. lui Ioan Găborén în Cerchidul mare (jud. cerc. Sân-Mărtin).

Nr. 155 ex 1878.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia materă Stina cu filia Ciurnerna de clasa a III protopresbiteratul Ungurașului la urmata aprobare din partea Pré veneratului Consistoriu archidiececan dto 26 Ianuaru a. c. Nr. 3350 B. ex 1877 se escrie și publică concurs până la 23 Decembre st. v.

Emolumentele sunt:

1. Parochia cu filia, parte în stolă regulată prin sinodul parochial extraordinar ținut în Stina la 31 Maiu 1878, parte în porțiunea canonică, aduce anualmințe venitul sigur de 400—420 fl. v. a.

2. Din acest venit partea a III-a va fi a fiitorului capelan.

3. Casă de locuință eschisiv de a parochului, cu grădină de 1/4 juger de pământ.

Doritorii de a ocupa acest post, au de a se adresa cătră subscrisul oficiu protopresbiteral, așternându-și suplicele în sensul statutului organic al bisericeii noastre drept măritore instruite.

Fizes-Sânpetru, 22 Nov. 1878.

În înțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Petru Roșca m/p,
prot. gr. or.

Sz. 2887/1878 szbirói.

3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de notariu în comuna Vale — Pretura Sălisse — se deschide prin această concurs cu terminul până la 1-a Ianuarie 1879 c. n. —

Emolumentele sânt: 400 fl. v. a. salariu, quartir liber și tacsele stabilite de reprezentanța comunală pentru scriptele privaților. —

Rugările concursuali instruite în sensul art. XVIII ex 1871 sânt a se adresa în terminul stabilit mai sus pretorelui cercual. —

Sălisse, în 4 Dechemvre st. n. 1878.

De la pretura cercului.

Anunțiu.

Un copil de 13—15 ani, care a absolvat scôla normală și cunoște și limba germană, se primesce ca învățacel în prăvălia subscrisului

Grigore Mateiu,
neguțariu în loc.

[25] 3—3